

Ř e p k a R.

Mokřadní ostřice České republiky

ZO Českého svazu ochránců přírody Hořepník, Prostějov, 72 p., 2007, 1500 výtisků, neprodejně.

Na konci minulého roku se mezi členy ČSOP objevila členská publikace věnovaná našim mokřadním ostřicím, bohužel pro širší veřejnost neprodejná (je možné ji pouze rozdávat). Právě špatná dostupnost publikace a současně i její výjimečnost (autor je výborný znalec ostřic, spoluautor zpracování rodu *Carex* v připravovaném svazku Květeny ČR), mě nutí věnovat jí následující řádky. Publikace vznikla z iniciativy a na objednávku předsedy ČSOP Hořepník Jaroslava Podhorného, který k ní napsal i krátké úvodní slovo. ČSOP Hořepník ji také vydal, publikace je určena především členům ČSOP, ale, jak se můžeme v úvodu dočíst, i studentům a všem milovníkům ostřic. Na 64 stránkách formátu A4 autor zpracování představuje formou fotografického atlasu 55 druhů našich domácích mokřadních ostřic. Pověštinou je řazení druhů uspořádáno z praktického důvodu tak, aby vedle sebe byly druhy, které se často zaměňují či špatně rozlišují (např. *C. secalina* vs. *C. hordeistichos* nebo *C. elongata* vs. *C. canescens*). U každého druhu jsou podrobně popsány důležité morfologické znaky, informace o biotopu a velmi stručně je uvedeno rozšíření v ČR. Text je doplněn barevnými, vesměs zdařilými, někdy přímo unikátními fotografiemi od početné řady spolupracovníků, autora v to počítaje. Zachycují celkovou habitus, plodenství i podzemní orgány ostřic, ke všem druhům jsou také připojeny černobílé kresby mošniček (event. i plev) – orgánů nezbytného pro spolehlivé určení ostřic. V úvodu nechybí stručná charakteristika rodu a rozbor jednotlivých morfologických znaků, které jsou důležité pro určování. Určovací klíč, pravděpodobně z úsporných důvodů, v textu uveden není, pravda ovšem je, že s ohledem na daný výběr druhů by byl použitelný jen v omezené míře. Druhovú nomenklatura je uvedena, zdá se, důsledně podle nejnovějšího českého určovacího klíče (Kubát 2002). Publikace je vytištěna kvalitně na křídovém papíru.

Bohužel, velice záhy po otevření atlasu čtenáře čeká nemilé překvapení – není totiž vůbec snadné orientovat se v základní struktuře textu, chybí tu jakýkoliv obsah nebo druhový rejstřík, navíc úvodní stránky byly ve vazárně chybně svázaný („úvodní“ slovo předsedy se tak ocitlo až na straně 7). Všechny stránky byly na horním okraji velmi nešetrně seříznuty, takže některé fotografie detailů značně utrpěly, především samčí klásky. (Vydavatel však nechal zhruba polovinu nepodařeného nákladu posléze v tiskárně s úspěchem opravit). V publikaci není uveden žádný odpovědný redaktor ani recenzent, což se ve výsledku projevuje jako výrazná slabina. Z úvodního slova J. Podhorného soudím, že R. Řepka, který je jinak velmi zodpovědný a precizní autor, byl k sestavení publikace pro laické zájemce dlouhodobě přemlouván až nakonec umluven, konečnou fázi editace však nikdo příliš nehlídal a korektura asi neproběhla vůbec. Kromě uvedených zřetelných nedostatků bych ještě zmínil např. nevhodně umístěné fotografie přírodních stanovišť do textu, které tak ruší celkovou strukturu atlasu. V úvodu chybí i bližší informace k uspořádání textu, takže na první pohled čtenář nechápe, proč jsou v publikaci na dvou různých místech dva druhy ostřic opakovaně (*C. acuta*, *C. otrubae*) a také tu nenajdeme žádnou autorovu poznámku osvětlující kritéria jeho výběru mokřadních ostřic, může tedy leckoho překvapit, že se v atlasu vyskytuje i suchomilná *C. caryophylla* nebo *C. praecox* či *C. contigua*. V této souvislosti tu naopak postrádám lužní druh *C. strigosa* (v atlasu je velice podobná *C. sylvatica*). Uživatelům by určitě pomohlo zařazení běžných synonym.

Mám-li tedy na závěr shrnout své poznatky, řekl bych, že držíme v rukou zcela ojedinělou českou původní práci o ostřicích, která zájemcům o tuto floristicky přitažlivou skupinu v každém případě výrazně pomůže při poznávání druhů. I přes všechny uvedené redakční a tiskové nedostatky je to velice cenný zdroj informací, poněvadž autor dovedl v publikaci shrnout své nenahraditelné dlouholeté zkušenosti s tímto rodem. Je možné, že někteří profesionální botanici budou atlasem zčásti zklamáni, autorovo jméno pravděpodobně vyvolávalo větší očekávání, ale na druhou stranu, mějme na paměti stále platné „kdo nic nedělá, nic nezkaží.“ Kdyby zůstal R. Řepkovi i nadále potřebný entuziasmus, určitě bych mu navrhl, aby podobně, ovšem tentokrát už pod svým bedlivým dohledem, zpracoval i zbylé české „nemokřadní“ ostřice. Publikaci lze obdržet gratis v ZO Hořepník v Prostějově (www.horepnik-csop.cz).

J. Hadinec